

L'economia determinescha l'immigraziun

Consequenzas da la libra circulaziun da personas

DA LUCAS DEPLAZES / ANR

■ **L'influenza da la libra circulaziun da personas sin il martgà da lavur vegn examinada regularmain. Ils basegns da las interpresas decidan tgi che prenda domicil en Svizra.** Exponents dal Secretariat da stadi per l'economia (Seco), da l'Associaziun dals patruns e da l'Uniun sindacala svizra han orientà las medias ier a Berna davart l'influenza da la libra circulaziun da personas sin il martgà da lavur. L'economia basegna forzas da lavur estras, e quai gia daditg. Per l'uniun sindacala èn da gronda impurtanza las mesiras accumpagnantas.

Massiva immigraziun

Cun l'introducziun da la libra circulaziun da personas cun l'UE avant indesch onns è s'augmentada l'immigraziun massivamain. En media èn immigradas en Svizra tranter 2002 e 2012 onn per onn var 63 300 personas netto. Da quelas derivan 38 400 dals pajais da l'UE/Efta. Il pli grond contingent cun 42% deriva da la Germania, suandà alur dal Portugal cun 20% u cun var 7500 personas. L'onn 2012 ha surpassà il dumber da personas immigradas per 73 000 il dumber da personas che han bandunà la Svizra. Il pli grond contingent han ins constatà l'onn 2008 cun var 90 000 personas. Durant ils ultims onns è creschì il dumber da lavurants per 565 000. Pertutgads da l'immigraziun èn principalmaien ils chantuns limitrofs sco Basilea, Genevra, Vad, Turitg, Vallais e Tessin.

Tenor las constataziuns dal Seco è sa midada la situaziun d'immigraziun ils

ultims onns, ha accentuà *Marie-Gabriele Ineichen-Fleisch*, la directura dal Seco. Dapi l'introducziun da la libra circulaziun da personas recruteschia l'economia svizra la pli gonda part da las forzas da lavur sin il martgà europeic e na pli or da stadis terzs. Grazia a la cunvegna cun l'UE han las interpresas la pussaivladad da recrutar las forzas da lavur necessarias sin il martgà europeic, quai che haja augmentà l'attractivladad da la Svizra sco lieu da produczion. Ineichen ha er menziunà l'effect positiv da l'immigraziun sin las ovras socialas. Ella ha concedì ch'i sajan dentant er sa manifestadas en la populaziun diversas dumondas areguard l'infrastructura sco mancanza d'abitaziuns, scolaziun, sanadad publica e traffic public.

Impurtantas mesiras accumpagnantas

Sco quai che *Daniel Lampart*, il schefeconom da l'Uniun sindacala svizra, ha punctuà, sajan stadas impurtantas las mesiras accumpagnantas. Quellas hajan impedì in sbassament da las pajas. Lampart fa attent a divers surpassaments e pretenda meglras controllas da las pajas e da las cundiziuns da lavur sin ils plazzals. Var la mesadad dals lavurants na saja en Svizra betg suttamessa als contracts collectivs da lavur. Per l'uniun sindacala in motiv d'introducì en Svizra pajas minimalas.

Thomas Daum, il directur da l'Associaziun svizra dals patruns, ha fatg attent che l'economia svizra haja adina occupà ina gronda part dals posts da lavur cun

forzas estras or da mancanza da lavurants indigens. Daum ha renconuschì ils problems che occupan nossa populaziun en connex cun l'immigraziun. El ha dentant admonì da vulair returnar a la planisaziun da l'immigraziun tras il stadi, sco quai che pretendan duas iniziativas dal pievel.

Sco quai che experts da las universitads da Turitg e da Losanna han constatà en lurs studis lavuran 60% dals immigrads en ils secturs da cader, en professiuns academicas u tecnicas, secturs cun in considerabel augment da plazzas cun ina auta qualificaziun. Ina stgatschada dals lavurants indigens na saja betg succedida. Grazia a l'immigraziun saja la quota da dischoccupads restada constammentain bassa dapi ils onns novanta.



La directura da l'Uffizi federal per economia Seco Marie Gabrielle Ineichen-Fleisch (san.) assistida dal schefeconom da l'Associaziun dals lavurants e Daniel Lampert (amez) e dal directur da l'Uniun svizra dals patruns Thomas Daum (dretg) han referi ier a Berna.